GEÇMİŞİN SÜRGÜLÜ KAPILARINDAN GÜNÜMÜZÜN ÇOK KİLİTLİ KAPILARINA…

İSA AKGÜL'ÜN KÖŞE YAZISI

Hiçbir anahtarcı veya çilingir dükkanına girip kilit çeşitlerine baktınız mı ? Raflarda asılı olan envai çeşitteki kilitlerin işlev ve özelliklerini sorduğunuz oldu mu? Dairenin girişinde bulunan çelik kapıda kaç kilit olduğunu ve neden bu kadar kilit kullanıldığını hiç düşündünüz mü?

Çocukluğumun avlulu ve sürgülü evleri ile bugünün avlusuz çok kilitli dairelerini düşünürüm hep… Köyümüzdeki evimiz iki katlı ve avlulu. Kerpiçten ya da tuğladan avlu duvarı yok. Rastgele bir araya getirilen, yıkılmasın diye sıralı üst üste konulan taşlar, taşların üzerine çalı dikenleri konulmasıyla oluşturulan, takriben yüksekliği bir metreyi aşan sözde duvar… Tarım aletlerinden tutun da günlük kullanılan her şey avluda. Açıkta…

İki katlı evin alt katındaki ana kapıda sadece ip bağlı kilit yerine. İkinci katın kapısında bir kilit, arkası sürmeli ki sürme ağaçtan. Karşılıklı iki odanın baktığı aranın ise önü tamamen açık. Ara kısımda bütün erzak çuvalları ve diğer eşyalar var. Köyümden gurbete çıkıncaya kadar hiçbir hızsızlık olayı duymadım ve yaşamadım. Fakirlik ve yoksulluk diz boyu olmasına rağmen. Sizler de duymamışsınızdır kilitsiz dönemlerde…

Evde pişirilen yemek bakır sahanlara konulup komşulara, mahallenin garip, kimsesiz ve fakirlerine götürülürdü. Eğer bağ veya bahçeden geliniyorsa, yolda karşılaşılan kimselere selamdan sonra sepette bulunandan ikram edilirdi. 'Göz Hakkı' diye düşünülürdü.

Yolda ilerlerken, karşılaşılan komşulara selam verilir, hal hatır sorulur, hastalar var ise şifa için dua edilirdi. Küçük çocuklar sevilir, okşanır ve torbasında, heybesinde olandan verilerek sevindirilirdi. Gözlerindeki sevinç ve mutluluk ışınlarının daim olmasına sebep olunurdu.

Eller nasırlı, ayak topukları hem nasırlı hem de çatlamıştı. Giysiler genelde yamalıydı. Ocakta kaynayan bulgur çorbası, tek çanaktan ve tahta kaşıkla içilirdi. Halı yoktu. Tahtaların bir kısmında çul palası veya hasır olurdu. Sıcak ve soğuk su tesisatı yoktu. Su ihtiyacı testilerle pınardan getirilirdi. Gaz lambasının altında yüzler görülürdü. Dut dalından yapılan at, karpuz kabuğundan yapılan kamyon, lokum kutusundan yapılan araba, kullanılmayan bez ve çoraplardan yapılan top ve daha niceleri. Bugün olumsuzluk gibi görünen bu anılar, o dönemin huzuru, mutluluğu ve neşesiydi. Sevinciydi. Yaşamanın her şeyiydi. Var olmanın da anlamıydı.

Güven ve eminlik vardı. Yalan, hile, aldatmaca, sahte, çıkarcı tebessüm ve selam yoktu.Fakirlik her yerde diz boyu iken paylaşım vardı.Haram ve israf bu mekanlara sokulamazdı. Şeytanın tüyleri düşmemişti bu arı mekânlara.

Sözün 'senet' olduğu dönemden, senedin 'söz' olmadığı bir döneme geçtik. En mükemmel kapı kilidinin tahta sürme olduğu sosyal hayattan, evin kapısına en az üç modern kilit takılan bir yaşama geçtik ki 'güven' kavramının var olup olmadığının toplumca tartışıldığı bir zaman diliminde nefes alıp vermeye başladık.

Modern çelik kapıları kilitlerle sağlamlaştırdık ama kapılar arasındaki komşuluğu, dostluğu, arkadaşlığı elimizden kuş misali kaçırdık. Kilitsiz hanelerde yaşanılan o güzelim değerleri acımadan bir çırpıda hayatımızdan silip attık. Çekirdek aile de dahil ferdiyetçiliği benimsedik ataerkil aile yapısını ter ederek. 'Boşalan bir şeyin yeri, boşalan şeyin zıddıyla dolar' kaidesince, terk ettiklerimizin yerine 'ene' ve 'ego'yu oturttuk. 'Biz' iken 'ben'i tercih ettik. Sosyal hayatımızın her etabına da hâkim kıldık. Ki 'Ben'ler 'biz'i öldürerek yok etti benliğimizden ve kişiliğimizden.

Ya diller, yürekler, kalpler kilitlenirse… Ya gözler, kulaklar, eller, bilekler zincirlenirse… ya hakikat yolunda ayaklar pranga vurulursa… Görünmeyen kilittir

bizi mahveden. Görünen hafiftir bizi yok eden.
Yitikleşmişti bizi biz yapan her şey… Kime dönsek, kime seslensek, kimden yana dilesek büyüyordu yaramız… Bu yüzden geçmişe özlem hikâyemiz hiç bitmeyecek…